

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕХАНІЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ,
ТРАНСПОРТУ ТА ПРИРОДНИЧИХ НАУК

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ТА ЕРГОТЕРАПІЯ ПРИ ПОРУШЕННІ
ДІЯЛЬНОСТІ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ»**
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО)
РІВНЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 – «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ – «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ,
ЕРГОТЕРАПІЯ»

КРЕМЕНЧУК 2024

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни
«Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності нервової системи»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми
навчання зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»

Укладачі: к. мед. н., доц. Б.О. Луценко

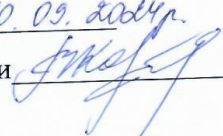
к. б. н., доц. О. І. Антонова

Рецензент к. т. н., доц. А. В. Пасенко

Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

Затверджено методичною радою Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського

Протокол № 1 від 10.09.2024р.

Голова методичної ради проф. Віктор КОСТІН

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1 Теми, погодинний розклад лекцій і самостійної роботи з навчальної дисципліни.....	7
2 Перелік тем і питань для самостійного опрацювання.....	11
Тема 1 Будова і функції центральної та периферичної нервової системи. Будова головного і спинного мозку людини. Оболонки головного і спинного мозку.....	11
Тема 2 Порушення функцій нервової системи.....	11
Тема 3 Нейропластичність.....	12
Тема 4 Поняття про нейрореабілітацію. Мета, завдання. Принципи реабілітації.....	12
Тема 5 Мета. Постановка цілей. SMART формат у фізичній терапії.....	13
Тема 6 Обстеження, методи оцінювання та контролю пацієнтів з порушенням діяльності нервової системи.....	13
Тема 7 Мобільність у ліжку; принципи роботи в реанімаційних відділеннях з пацієнтами/клієнтами різного віку та можливостей із травмами та захворюваннями нервової системи.....	14
Тема 8 Особливості фізичної терапії осіб з порушеннями сприйняття, мовлення та когнітивними порушеннями.....	15
Тема 9 Методи відновлення рухової активності (мобільності): вертикалізація, постуральний контроль, рівновага, баланс і ходьба, можливості переміщення.....	15
Тема 10 Особливості фізичної терапії та ерготерапії хворих з руховими порушеннями; відновлення функціонального стану м'язів, збільшення їх сили, зниження тонусу. Особливості роботи з пацієнтами зі спастичністю.....	16
Тема 11 Ерготерапія як частина мультидисциплінарної допомоги в клініці нервових хвороб.....	17
Тема 12 Фізична реабілітація пацієнтів із захворюваннями центральної нервової	

системи. Інсульт. Причини, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи у лікарняний і післялікарняний періоди.....	17
Тема 13 Методи втручання у разі нейротравми (ЧМТ). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у осіб із ЧМТ.....	18
Тема 14 Методи втручання у разі нейротравми (СМТ). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на грудному та поперековому рівнях.....	18
Тема 15 Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на шийному рівні.....	19
Тема 16 Методи втручання у разі демієлінізуювальних захворювань (розсіяний склероз). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з розсіяним склерозом.....	19
Тема 17 Методи втручання у разі нейродегенеративних захворювань (хвороба Паркінсона). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ХП, залежно від моделі (А, В, С, D, E, F).....	20
Тема 18 Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невротіями периферичних нервів верхньої кінцівки.....	20
Тема 19 Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невротіями периферичних нервів нижньої кінцівки.....	21
Тема 20 Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невротією лицьового нерва та полінейропатії Гієна–Барре.....	22
Тема 21 Радиклопатії попереково-крижового сплетіння. Симптоми. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ.....	22
Тема 22 Невротія ліктьового нерва, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи. Невротія серединного нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації. Невротія сідничного нерва.....	22
3 Питання до модульного контролю	23
4 Критерії оцінювання знань здобувачів.....	26
Список літератури	27

ВСТУП

Методичні вказівки можуть бути використані здобувачами денної форми навчання спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» у процесі самостійної підготовки до занять під час вивчення навчального курсу «Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності нервової системи».

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності нервової системи» сформування у здобувачів системи знань про оцінювання симптомів і порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта; опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта; оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії, а також формування уміння використовувати набуті знання у професійній діяльності. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям і потребам пацієнта/клієнта;
- способи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії;

уміти:

- реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії;
- здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності;
- здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних і асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні після успішного засвоєння навчальної дисципліни формувати такі програмні компетентності та результати навчання.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності

ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

ФК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

ФК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

ФК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

ФК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

ФК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Програмні результати навчання

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

**1 ТЕМИ, ПОГОДИННИЙ РОЗКЛАД ЛЕКЦІЙ І САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

№ пор.	Тема	Денна форма навчання	
		Кількість годин (лекцій)	Кількість годин (СРС)
1	Будова і функції центральної та периферичної нервової системи. Будова головного і спинного мозку людини. Оболонки головного і спинного мозку	1	5
2	Порушення функцій нервової системи	1	5
3	Нейропластичність	1	5
4	Поняття про нейрореабілітацію. Мета, завдання. Принципи реабілітації	1	5
5	Мета. Постановка цілей. SMART формат у фізичній терапії	2	3
6	Обстеження, методи оцінювання та контролю пацієнтів з порушенням діяльності нервової системи	2	2
7	Мобільність у ліжку; принципи роботи в реанімаційних відділеннях з пацієнтами/клієнтами різного віку та можливостей із травмами та захворюваннями нервової системи	2	3
8	Особливості фізичної терапії осіб з порушеннями сприйняття, мовлення та когнітивними порушеннями	2	2
9	Методи відновлення рухової активності (мобільності): вертикалізація, постуральний контроль, рівновага, баланс і ходьба, можливості переміщення	2	10
10	Особливості фізичної терапії та ерготерапії хворих з руховими порушеннями; відновлення функціонального стану м'язів, збільшення їх сили, зниження тонусу. Особливості роботи з пацієнтами зі	2	10

	спастичністю.		
11	Ерготерапія як частина мультидисциплінарної допомоги в клініці нервових хвороб	2	10
12	Фізична реабілітація пацієнтів із захворюваннями центральної нервової системи. Інсульт. Причини, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи у лікарняний і післялікарняний періоди	2	5
13	Методи втручання у разі нейротравми (ЧМТ). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у осіб із ЧМТ	1	5
14	Методи втручання у разі нейротравми (СМТ). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на грудному та поперековому рівнях	1	5
15	Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на шийному рівні	1	5
16	Методи втручання у разі демієлінізувальних захворювань (розсіяний склероз). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з розсіяним склерозом	1	3
17	Методи втручання у разі нейродегенеративних захворювань (хвороба Паркінсона). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ХП, залежно від моделі (А, В, С, D, E, F)	1	2
18	Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатіями периферичних нервів верхньої кінцівки	1	3
19	Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатіями периферичних нервів нижньої кінцівки	1	2
20	Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатією лицьового нерва та	1	10

	полінейропатії Гієна–Барре		
21	Радикулопатії попереково-крижового сплетіння. Симптоми. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ	1	10
22	Невропатія ліктьового нерва, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи. Невропатія серединного нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації. Невропатія сідничного нерва	1	10
	Усього годин за семестр	30	120

2 ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1 Будова і функції центральної та периферичної нервової системи. Будова головного і спинного мозку людини. Оболонки головного і спинного мозку

1. Будова головного мозку людини.
2. Характеристика відділів головного мозку. Передній мозок. Проміжний мозок. Середній мозок. Задній мозок. Довгастий мозок.
3. Будова та функції лімбічної системи.
4. Оболонки головного мозку людини.
5. Будова спинного мозку людини. Спинномозкові нерви. Сіра речовина. Біла речовина.
6. Функції спинного мозку.
7. Оболонки спинного мозку.

Питання для самоперевірки

1. Значення нервової системи людини.
2. Класифікація нервової системи людини.
3. Структурна одиниця нервової системи. Аксони та їх значення.
4. Нервовий імпульс і його біологічне значення.
5. Поняття синапсу, його будова і значення.
6. Поняття рефлексу і рецептора, класифікація. Рефлекторна дуга та її значення.

Література: [6, с. 25–28].

Тема 2 Порушення функцій нервової системи

1. Рухова функція. Рухова одиниця.
2. Центральний (спастичний) параліч.
3. Периферичний (в'ялий) параліч.
4. Вегетативно-трофічні порушення.

Питання для самоперевірки

1. Порушення функцій нервової системи людини.
2. Порушення рухової функції.
3. Порушення чутливості.
4. Порушення вищих коркових функцій.

Література: [3, с. 105–123].

Тема 3 Нейропластичність

1. Теорія нейропластичності.
2. Сучасна нейрофізіологія про нейропластичність.
3. Здатність до відновлення втрачених функцій.
4. Типи кортикальної нейропластичності (макрорівень).

Питання для самоперевірки

1. Застосування нейропластичності у хворих із травмами та захворюваннями нервової системи.
2. Охарактеризувати тип кортикальної нейропластичності: адаптація гомологічної зони.
3. Охарактеризувати тип кортикальної нейропластичності: компенсаційний маскарад.
4. Охарактеризувати тип кортикальної нейропластичності: перехресне перепризначення.
5. Охарактеризувати тип кортикальної нейропластичності: розширення карти.

Література: [2, с. 45–53].

Тема 4 Поняття про нейрореабілітацію. Мета, завдання. Принципи реабілітації

1. Мета, завдання нейрореабілітації.
2. Основні принципи реабілітації неврологічних хворих.
3. Соціально-психологічна і побутова реабілітація неврологічних хворих.

4. Види спеціальних лікувальних заходів і вправ у клініці нервових хвороб: лікування положенням; пасивна гімнастика.

Питання для самоперевірки

1. Розслаблення м'язів у разі спастичного паралічу.
2. Пригнічення патологічних синкінезій, ліквідація апраксії.
3. Відновлення координації рухів і рівноваги.
4. Оцінювання ефективності реабілітації.

Література: [5, с. 11–13].

Тема 5 Мета. Постановка цілей. SMART формат у фізичній терапії

1. Мета. Постановка цілей.
2. Реабілітаційні втручання.
3. Командна робота фахівців реабілітаційного напрямку.
4. SMART формат у фізичній терапії.

Питання для самоперевірки

1. Функції кінезитерапевтів та ерготерапевтів.
2. Характеристика реабілітаційних втручань.
3. Тривалість реабілітаційного процесу.
4. Охарактеризувати поняття «SMART формат».

Література: [1, с. 5–13; 2, с. 20].

Тема 6 Обстеження, методи оцінювання та контролю пацієнтів з порушенням діяльності нервової системи

1. Інструментальні методи дослідження нервової системи: нейровізуалізаційні (рентгенографія, МРТ, комп'ютерна томографія, ехоенцефалоскопія).

2. Показання та протипоказання до проведення нейровізуалізаційних методів діагностики.

3. Обстеження чутливості та рефлекторно-рухової сфери.

4. Методи обстеження рухової активності (мобільності): вертикалізація, стояння

та ходьба, можливості переміщення.

5. План обстеження пацієнта з ураженням різних відділів нервової системи. Інтерпретація заключень та встановлення діагнозу.

Питання для самоперевірки

1. Характеристика нейровізуалізаційних методів дослідження та їх значення в неврологічній практиці.

2. Оцінювання сили м'язів (шкала Ловетта): методика проведення, аналіз отриманих результатів норма/патологія.

3. Оцінювання ступеня рухових порушень (шкала Ліндмарка, індекс Мотрисайті, тест контролю руху тулуба TRUNK Control Nest, Motor club assessment): методика проведення, аналіз отриманих результатів.

4. Методи обстеження пацієнтів з нейротравмою (ЧМТ, СМТ).

5. Методи обстеження при цереброваскулярній патології (ГПМК).

Література: [3, с. 10–13; 4, с. 30–43].

Тема 7 Мобільність у ліжку; принципи роботи в реанімаційних відділеннях з пацієнтами/клієнтами різного віку та можливостей із травмами та захворюваннями нервової системи

1. Мобільність у ліжку.

2. Принципи роботи в реанімаційних відділеннях з пацієнтами/клієнтами різного віку та можливостей із травмами нервової системи.

3. Принципи роботи в реанімаційних відділеннях з пацієнтами/клієнтами різного віку та можливостей із захворюваннями нервової системи.

4. Позиціонування, переміщення та мобілізація пацієнтів осіб із травмами та захворюваннями нервової системи.

Питання для самоперевірки

1. Відділення реанімації – перший (клінічний) етап нейрореабілітації.

2. Принципи роботи в реанімаційних відділеннях з пацієнтами/клієнтами різного віку та можливостей із травмами нервової системи.

3. Принципи роботи в реанімаційних відділеннях з пацієнтами/клієнтами різного віку та можливостей із захворюваннями нервової системи.

4. Позиціонування, переміщення та мобілізація пацієнтів осіб із травмами та захворюваннями нервової системи.

Література: [6, с. 60–33].

Тема 8 Особливості фізичної терапії осіб з порушеннями сприйняття, мовлення та когнітивними порушеннями

1. Фізична терапія осіб з порушеннями сприйняття, мовлення.

2. Фізична терапія у разі когнітивних порушень у осіб з травмами та захворюваннями нервової системи.

3. Фізична терапія для пацієнтів із синдромами «неглекту» і «відштовхування» та «притягування» (Pull-, Push-синдром).

Питання для самоперевірки

1. Особливості фізичної терапії осіб з порушеннями сприйняття, мовлення та когнітивними порушеннями.

2. Фізична терапія у разі когнітивних порушень у осіб з травмами та захворюваннями нервової системи.

3. Фізична терапія для пацієнтів із синдромами «неглекту» і «відштовхування» та «притягування» (Pull-, Push-синдром).

Література: [6, с. 15–28].

Тема 9 Методи відновлення рухової активності (мобільності): вертикалізація, постуральний контроль, рівновага, баланс і ходьба, можливості переміщення

1. Методи відновлення рухової активності.

2. Заходи фізичної терапії у відновленні постурального контролю та балансу в осіб із травмами та захворюваннями нервової системи.

3. Заходи фізичної терапії у відновленні ходьби в осіб із травмами та

захворюваннями нервової системи.

Питання для самоперевірки

1. Методи відновлення рухової активності (мобільності): вертикалізація, постуральний контроль, рівновага, баланс і ходьба, можливості переміщення.

2. Заходи фізичної терапії у відновленні постурального контролю та балансу в осіб із травмами та захворюваннями нервової системи.

3. Заходи фізичної терапії у відновленні ходьби в осіб із травмами та захворюваннями нервової системи.

Література: [4, с. 80–87].

Тема 10 Особливості фізичної терапії та ерготерапії хворих з руховими порушеннями; відновлення функціонального стану м'язів, збільшення їх сили, зниження тонусу. Особливості роботи з пацієнтами зі спастичністю

1. Особливості фізичної терапії та ерготерапії хворих з руховими порушеннями.

2. Відновлення функціонального стану м'язів, збільшення їх сили, зниження тонусу.

3. Особливості роботи з пацієнтами зі спастичністю.

4. Навчання пацієнтів самообслуговуванню та самодогляду.

Питання для самоперевірки

1. Особливості фізичної терапії та ерготерапії хворих з руховими порушеннями; відновлення функціонального стану м'язів, збільшення їх сили, зниження тонусу.

2. Опанування навичок користування допоміжними засобами для ходи та візком, ортезами, навчання пацієнтів самообслуговуванню та самодогляду.

3. Терапевтичні вправи та ерготерапевтичні заходи спрямовані на відновлення функції верхньої кінцівки.

Література: [4, с. 78–93].

Тема 11 Ерготерапія як частина мультидисциплінарної допомоги в клініці нервових хвороб

1. Поняття «ерготерапія» або «occupational therapy».
2. Індивідуальний підхід до кожного пацієнта.
3. Ерготерапія як частина мультидисциплінарної допомоги в клініці нервових хвороб.

Питання для самоперевірки

1. Кінцева мета ерготерапії.
2. Ерготерапія як складова фізичної реабілітації: особливості та можливості методу.
3. Принципи складання індивідуальних реабілітаційних програм.

Література: [3, с. 25–33; 4, с. 75–80].

Тема 12 Фізична реабілітація пацієнтів із захворюваннями центральної нервової системи. Інсульт. Причини, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи у лікарняний і післялікарняний періоди

1. Інсульт. Причини, клінічний перебіг. Фізична реабілітація хворих на інсульт у ранньому відновлювальному періоді в умовах стаціонару. Завдання реабілітації.
2. Реабілітаційні заходи та відновлення активних рухів у пізньому відновлювальному періоді. Відновлення опорної функції, навичок ходьби й координації рухів.
3. Догляд за хворими з геміпарезом й апраксією.
4. Відновлення побутових навичок й елементів самообслуговування. Комплекси спеціальних вправ.

Питання для самоперевірки

1. Етапи реабілітації хворих на інсульт. Лікувальна фізкультура за розширеного ліжкового режиму 2А і «Б».
2. Комплекс спеціальних вправ.
3. Відновлення активних рухів.
4. Відновлення побутових навичок й елементів самообслуговування.

Література: [3, с. 45–48; 6, с. 35–55].

Тема 13 Методи втручання у разі нейротравми (ЧМТ). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у осіб із ЧМТ

1. Травми головного мозку. Класифікація. Клінічний перебіг.
2. Клінічні чинники, які визначають ступінь важкості ЧМТ.
3. Засоби фізичної реабілітації пацієнтів з легкою формою ЧМТ.
4. Фізична реабілітація пацієнтів із середньою формою важкості ЧМТ.

Комплекси спеціальних вправ.

Питання для самоперевірки

1. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у осіб із ЧМТ.
2. Клінічні чинники, які визначають ступінь важкості ЧМТ.
3. Комплекси спеціальних вправ.

Література: [5, с. 56–65].

Тема 14 Методи втручання у разі нейротравми (СМТ). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на грудному та поперековому рівнях

1. Травми спинного мозку. Причини, класифікація, клінічний перебіг, періоди пацієнтів з різними ушкодженнями спинного мозку.
2. Засоби фізичної реабілітації хворих із травмами спинного мозку в лікарняний період.
3. Комплекс спеціальних вправ пацієнтів з ураженнями спинного мозку на грудному та поперековому рівнях.
4. Фізична реабілітація хворих із травмами спинного мозку в післялікарняний період.

Питання для самоперевірки

1. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на грудному та поперековому рівнях.
2. Комплекс спеціальних вправ для пацієнтів з ураженнями спинного мозку на

грудному та поперековому рівнях.

3. Фізична реабілітація хворих із травмами спинного мозку в лікарняний та післялікарняний періоди.

Література: [3, с. 66–73].

Тема 15 Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на шийному рівні

1. Травми спинного мозку. Причини, класифікація, клінічний перебіг, періоди у пацієнтів з ушкодженнями спинного мозку на шийному рівні.

2. Засоби фізичної реабілітації хворих з ушкодженнями спинного мозку на шийному рівні в лікарняний період.

3. Комплекс спеціальних вправ для пацієнтів з ушкодженнями спинного мозку на шийному рівні.

4. Фізична реабілітація хворих із травмами спинного мозку на шийному рівні в післялікарняний період.

Питання для самоперевірки

1. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на шийному рівні.

2. Комплекс спеціальних вправ для пацієнтів з ураженнями спинного мозку на шийному рівні.

3. Фізична реабілітація хворих із травмами спинного мозку на шийному рівні в лікарняний та післялікарняний періоди.

Література: [2, с. 150–162].

Тема 16 Методи втручання у разі демієлінізувальних захворювань (розсіяний склероз). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з розсіяним склерозом

1. Розсіяний склероз. Причини, клінічний перебіг захворювання.

2. Фізична реабілітація хворих на розсіяний множинний склероз. Комплекс

спеціальних вправ.

3. Організація занять та особливості проведення ЛГ хворих на розсіяний множинний склероз. Засоби реабілітації.

Питання для самоперевірки

1. Розсіяний множинний склероз. Особливості клінічного перебігу захворювання.

2. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб із розсіяним склерозом.

3. Організація занять та особливості проведення ЛГ хворих на розсіяний множинний склероз.

Література: [2, с. 70–83].

Тема 17 Методи втручання у разі нейродегенеративних захворювань (хвороба Паркінсона). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ХП, залежно від моделі (А, В, С, D, E, F)

1. Хвороба Паркінсона, клінічний перебіг.

2. Засоби реабілітації в лікарняний та післялікарняний періоди.

3. Комплекси вправ лікувальної гімнастики в різні періоди реабілітації.

Питання для самоперевірки

1. Охарактеризувати види моделей хвороби Паркінсона.

2. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ХП, залежно від моделі (А, В, С, D, E, F).

3. Комплекси вправ лікувальної гімнастики в різні періоди реабілітації.

Література: [6, с. 15–23].

Тема 18 Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатіями периферичних нервів верхньої кінцівки

1. Загальні відомості про периферичні невропатії. Клінічний перебіг.

2. Ступені невропатії.

3. Засоби реабілітації в ранній і пізній відновлювальні періоди.
4. Невропатії ЧМН. Клінічна картина. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ.
5. Невропатія променевого нерва, клінічна картина. Реабілітаційні заходи.

Питання для самоперевірки

1. Надати характеристику периферичної невропатії.
2. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатіями периферичних нервів верхньої кінцівки.
3. Заходи ерготерапії, спрямовані на ліквідацію або компенсацію функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.
4. Реабілітаційні заходи для пацієнтів з периферичною невропатією.

Література: [6, с. 35–53].

Тема 19 Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатіями периферичних нервів нижньої кінцівки

1. Загальні відомості про периферичні невропатії нижньої кінцівки. Клінічний перебіг.
2. Реабілітаційні заходи для пацієнтів з периферичною невропатією нижньої кінцівки.
3. Засоби реабілітації в ранній і пізній відновлювальні періоди.

Питання для самоперевірки

1. Надати характеристику периферичної невропатії.
2. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатіями периферичних нервів нижньої кінцівки.
3. Заходи ерготерапії, спрямовані на ліквідацію або компенсацію функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

Література: [5, с. 70–79].

Тема 20 Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції

в осіб з невропатією лицьового нерва та полінейропатії Гієна–Барре

1. Загальні відомості про невропатію лицьового нерва та полінейропатію Гієна–Барре. Клінічний перебіг.
2. Реабілітаційні заходи для пацієнтів з невропатією лицьового нерва та полінейропатією Гієна–Барре.
3. Засоби реабілітації в ранній і пізній відновлювальні періоди.

Питання для самоперевірки

1. Загальні відомості про невропатію лицьового нерва та полінейропатію Гієна–Барре.
2. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатією лицьового нерва та полінейропатії Гієна–Барре.
3. Засоби реабілітації в ранній і пізній відновлювальні періоди.

Література: [4, с. 55–63].

Тема 21 Радиклопатії попереково-крижового сплетіння. Симптоми. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ

1. Поняття про радикулопатії.
2. Особливості фізичної реабілітації хворих з радикулопатією.
3. Радиклопатії попереково-крижового сплетіння, шийна і шийно-грудна радикулопатія. Симптоми. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ.

Питання для самоперевірки

1. Надати характеристику радикулопатії.
2. Заходи та засоби реабілітації радикулопатії попереково-крижового сплетіння.
3. Заходи та засоби реабілітації шийної та шийно-грудної радикулопатій.

Література: [3, с. 100–123].

Тема 22 Невропатія ліктьового нерва, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи. Невропатія серединного нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації. Невропатія сідничного нерва

1. Невропатія ліктювого нерва, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи.
2. Невропатія серединного нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації.
3. Невропатія сідничного нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації.

Питання для самоперевірки

1. Клінічна картина невропатії ліктювого нерва. Реабілітаційні заходи.
2. Клінічна картина невропатії серединного нерва. Засоби реабілітації.
3. Клінічна картина невропатії сідничного нерва. Засоби реабілітації.

Література: [2, с. 75–93].

3 ПИТАННЯ ДО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Змістовий модуль 1 Загальні основи фізичної терапії та ерготерапії у неврології

1. Будова і функції центральної та периферичної нервової системи. Будова головного і спинного мозку людини. Оболонки головного і спинного мозку.
2. Порушення функцій нервової системи.
3. Нейропластичність.
4. Поняття про нейрореабілітацію. Мета, завдання. Принципи реабілітації.
5. Мета. Постановка цілей. SMART формат у фізичній терапії.
6. Обстеження, методи оцінювання та контролю пацієнтів з порушеннями діяльності нервової системи.
7. Мобільність у ліжку; принципи роботи в реанімаційних відділеннях з пацієнтами/клієнтами різного віку та можливостей із травмами та захворюваннями нервової системи.
8. Особливості фізичної терапії осіб з порушеннями сприйняття та мовлення.
9. Особливості фізичної терапії осіб із когнітивними порушеннями.
10. Методи відновлення рухової активності (мобільності): вертикалізація, постуральний контроль, можливості переміщення.
11. Методи відновлення рухової активності (мобільності): рівновага, баланс і ходьба, можливості переміщення.

12. Особливості фізичної терапії та ерготерапії хворих з руховими порушеннями.
13. Відновлення функціонального стану м'язів, збільшення їх сили, зниження тонусу.
14. Особливості роботи з пацієнтами зі спастичністю.
15. Ерготерапія як частина мультидисциплінарної допомоги в клініці нервових хвороб.

Змістовий модуль 2 Фізична реабілітація пацієнтів з окремими захворюваннями нервової системи.

1. Фізична реабілітація пацієнтів із захворюваннями центральної нервової системи. Інсульт. Причини, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи у лікарняний і післялікарняний періоди.

2. Методи втручання у разі нейротравми (ЧМТ). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у осіб із ЧМТ.

3. Методи втручання у разі нейротравми (СМТ). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на грудному та поперековому рівнях.

4. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ураженням спинного мозку на шийному рівні.

5. Методи втручання у разі демієлінізувальних захворювань (розсіяний склероз). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з розсіяним склерозом.

6. Методи втручання у разі нейродегенеративних захворювань (хвороба Паркінсона). Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з ХП, залежно від моделі (А, В, С, D, E, F).

7. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатіями периферичних нервів верхньої кінцівки.

8. Невропатія променевого нерва, клінічна картина. Реабілітаційні заходи.

9. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невропатіями периферичних нервів нижньої кінцівки.

10. Заходи фізичної терапії та ерготерапії у відновленні рухової функції в осіб з невродатією лицьового нерва та полінейропатією Гієна–Барре.

11. Радикулопатії попереково-крижового сплетіння. Симптоми. Засоби реабілітації. Комплекс спеціальних вправ.

12. Заходи та засоби реабілітації для пацієнтів з шийною і шийно-грудною радикулопатією.

13. Невропатія ліктьового нерва, клінічний перебіг. Реабілітаційні заходи.

14. Невропатія серединного нерва, клінічна картина. Засоби реабілітації.

15. Невропатія сідничного нерва.

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Шкала оцінок		
Оцінка за національною шкалою (екзамен)	Проміжок за накопичувальною бальною шкалою	Оцінка ECTS
Зараховано	90–100	A відмінно
	82–89	B дуже добре
	74–81	C добре
	64–73	D задовільно
	60–63	E достатньо
Не зараховано	35–59	FX незадовільно (дозволяється перескладання, але не більш ніж на E)
	1–34	F неприйнятно (повторне вивчення навчальної дисципліни)

Шкала поточного оцінювання модульної роботи з навчальної дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усна відповідь на практичних заняттях	1–10	10
Теоретичні питання (два питання, за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)	1–10	10
Тестовий онлайн-контроль знань	1–10	10
Написання реферату (презентаційні матеріали)	1–10	10
Самостійна робота (за якість конспектів лекцій та виконаних домашніх завдань)	1–10	10
Усього		50

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Воронін Д. М. Проблеми викладання дисципліни «Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи». *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2001. Вип. 2. С. 166–169.
2. Козьолкін О. А., Сікорська М. В., Візір І. В. Нейрореабілітація: навч.-метод. посіб. для сам. роботи та для підготовки до практ. занять студ.-бакалаврів IV курсу III мед. ф-ту, що навчаються за спец. 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 215 с.
3. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: навч. посібник. Київ: Олімпійська література, 2006. 196 с.
4. Мухін В. М. Фізична реабілітація: підручник для ВУЗів. Київ : Олімпійська література, 2010. 438 с.
5. Філак Ф. Г., Александрович Т. А., Головацький Т. А. Фізична реабілітація у неврології: збірник тестів для магістрів. Ужгород, 2011. 79 с. (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗФВ УжНУ).
6. Шкали в нейрореабілітації / Укр. Асоц. боротьби з інсультом; уклад.: М. В. Гуляєва, Н. І. Піонтківська, М. І. Піонтківський; наук. ред.: В. А. Голик, Д. В. Гуляєв, М. Я. Романишин. Київ: Д. В. Гуляєв [вид.], 2014. 67 с.

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фізична терапія та ерготерапія при порушенні діяльності нервової системи» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня денної форми навчання зі спеціальності 227 – «Терапія та реабілітація»

Укладачі: к. мед. н., доц. Б.О. Луценко,
к. б. н., доц. О. І. Антонова

Відповідальний за випуск доцент кафедри ЗЛФК Т. І. Лошицька

Підп. до др. 24.09.24. Формат 60×84 1/16. Папір тип. Друк ризографія.
Ум. друк. арк. 117. Наклад 3 прим. Зам. № 22019. Безкоштовно.

Редакційно-видавничий відділ
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
вул. Університетська, 20, м. Кременчук, 39600